

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Kehitysyhteistyövaliokunta

2004/2137(INI)

21.3.2005

LAUSUNTO

kehitysyhteistyövaliokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

muuttoliikkeestä ja kotouttamisesta sekä laillisen ja laittoman maahanmuuton
kytköksistä
(2004/2137)(INI)

Valmistelija: Alain Hutchinson

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kehitysyhteistyövaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. muistuttaa, että yhteisen eurooppalaisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan perusta vahvistettiin jo vuonna 1999 Tampereella pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa, mutta pahoittelee, ettei kehitys tässä asiassa ole tapahtunut aikataulun mukaisesti;
2. korostaa, että yhteisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan todellinen kehittäminen perusoikeuksia kunnioittaen on yksi Euroopan yhdentymiskehityksen ensisijaisista hankkeista, kuten todetaan sopimuksessa EU:n perustuslaista;
3. tähdentää, että laajentuneessa 25 jäsenvaltion unionissa tarvitaan välttämättä yhteistä toimintaohjelmaa, jossa yhdistyvät muuttovirtojen hallinnointi- ja valvontatoimet sekä alueella asuvan maahanmuuttajaväestön kotouttaminen, ja jonka osana kehitetään yhteistä maahanmuuttopolitiikkaa;
4. on tyytyväinen Brysselin Eurooppa-neuvoston (marraskuussa 2004) hyväksymään Haagin ohjelmaan, jossa muun muassa todetaan kansainvälisen muuttoliikkeen osalta sellaisen kokonaisvaltaisen lähestymistavan tarve, *joka kattaa muuttoliikkeen kaikki vaiheet ja jossa otetaan huomioon muuttoliikkeen taustalla olevat perussyyt, maahantulo- ja maahanpääsypolitiikka sekä kotouttamis- ja palauttamispolitiikka*;
5. huomauttaa, että EU tarvitsee valvottua, laillista taloudellista muuttoliikettä, koska useiden tutkimusten mukaan¹ aktiiviväestön vähenemisen takia työntekijöiden määrä laskee noin 20 miljoonalla vuosina 2005–2030;
6. katsoo, että vastuullisessa maahanmuuttopolitiikassa on keskityttävä niiden maiden ammattitaitoisen väestön maastamuuton vastakkaiseen vaikutukseen, joista muutetaan, ja uskoo, että köyhyyden torjumiseen kuuluu kestävän kehityksen edistäminen asianomaisissa maissa;
7. kehottaa Euroopan unionin (EU) ja kehitysmaiden välisen sopimuksen tekemiseen, jotta aivoviennistä näille maille aiheutuvat kielteiset vaikutukset voidaan torjua;
8. pitää valitettavana, että neuvoston ja jäsenvaltioiden harjoittamat muuttoaaltojen valvontatoimet ovat tähän asti olleet pikemminkin torjuvia toimia kuin myönteisiä aktiivisia toimia; muistuttaa, että strategiat, joilla pyritään köyhyyden torjumiseen, elämän- ja työolojen parantamiseen, työpaikkojen luomiseen ja koulutuksen kehittämiseen alkuperämaassa, myötävaikuttavat pitkällä aikavälillä muuttoaaltojen normalisoimiseen;
9. torjuu jälleen ehdotuksen sellaisten leirien perustamisesta, joissa vailla laillisia asiakirjoja olevat maahanmuuttajat tai turvapaikan hakijat otettaisiin vastaan tai pidettäisiin ja jotka sijaitsisivat EU:n rajojen ulkopuolella, maahanmuuttajien alkuperäalueilla;

¹ World Economic and Social Survey 2004.

10. vaatii, että palautuspolitiikkaan koskevissa kaavailuissa otetaan huomioon maahanmuuttajien ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja ettei heidän fyysistä eikä henkistä terveyttään vaaranneta missään olosuhteissa; pyytää tässä yhteydessä turvallisen kolmannen maan käsitteen tarkistamista;
11. toteaa jälleen, että on tärkeää muistaa, kuinka valtavia vaikutuksia EU:n maahanmuuttopolitiikalla on kolmansien maiden kehityspolitiikkaan, ja tähdentää tarvetta ottaa nämä näkökohdat huomioon taloudelliseen siirtolaisuuteen liittyvässä kokonaisvaltaisessa eurooppalaisessa lähestymistavassa;
12. painottaa erityisesti EU:n tarvetta kaksinkertaistaa vuosittain liittyviä ponnisteluja köyhyyden torjumiseksi maahanmuuttajien alkuperämaissa tukemalla muun muassa kestävän, kaikille avoimen koulutusjärjestelmän perustamista ja paikallistalouden kehittämistä;
13. painottaa myös, että koska muuttovirrat syntyvät poliittisista syistä mikä näkyy turvapaikan hakijoiden määrän lisääntymisenä Euroopassa 1990-luvun alusta lähtien, EU:n on välttämätöntä tukea demokratiakehitystä etenkin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa;
14. pitää hyvin tärkeänä taloudellisista syistä muuttaville tarkoitettujen tiedotus- ja oikeusapuohjelmien kehittämistä heidän alkuperämaissaan, jotta maahanmuutosta tulee vapaa ja tietoinen valinta epätoivoisen valinnan sijasta, ja kehottaa komissiota rahoittamaan näitä ohjelmia;
15. katsoo, että kansainvälinen yhteisö ei vielä ole hyödyntänyt mahdollisuuksia, joita maahanmuuttajien rahalähetykset alkuperämaihin tarjoavat kehityspolitiikan tukemiseksi, ja kehottaa komissiota ehdottamaan konkreettisia toimia, jotta osa maahanmuuttajien tuloista voitaisiin siirtää vapaaehtoisesti heidän alkuperämaihinsa vähimmäiskustannuksilla taloudellista siirtolaisuutta koskevassa vihreässä kirjassa esitetyn ehdotuksen mukaisesti;
16. kiinnittää huomiota myös muuttovirtojen kielteisiin vaikutuksiin, kuten koulutetun ja ammattitaitoisen työvoiman lähtemiseen alkuperämaistaan (aivovienti) ja pyytää komissiota ehdottamaan konkreettisia toimia EU:hun muuttavien hyvien koulutettujen maahanmuuttajien koulutuskustannusten korvaamiseksi taloudellista siirtolaisuutta koskevassa vihreässä kirjassa esitetyn ehdotuksen mukaisesti;
17. katsoo, että laittoman maahanmuuton torjuminen ja rajatarkastukset ovat vain yksi näkökohta kolmansia maita koskevassa EU:n politiikassa ja että on tärkeää noudattaa aktiivista kehityspolitiikkaa alkuperämaissa muuttoliikkeen kielteisten seurausten minimoinniksi; katsoo, ettei EU voi arvioida maahanmuuttopolitiikkaansa pelkästään taloudellisen edun näkökulmasta, vaan sen pitää myös ottaa huomioon syyt, jotka pakottavat maastamuuttoon;
18. uskoo, että massamaahanmuutto on seurausta muun muassa taloudellisesta epävakaudesta, ihmisoikeusloukkauksista, rikkaiden ja köyhien maiden välisten erojen kasvamisesta, sisällissodista, luonnonvarojen hallintaa koskevista sodista, poliittisista vainoista, ympäristön pilaantumisesta;

19. korostaa, että taloudellisen siirtolaisuuden pohjimmaisista syistä ovat maahanmuuttajien oikeudet pyrkimykset perustarpeidensa tyydyttämiseen ja köyhyyden torjumiseen; pyytää, että siirtolaisuuspolitiikassa otetaan huomioon yhteisön kehityspolitiikka, jonka tärkein tavoite on köyhyyden torjuminen, jotta voidaan tukea kolmansien maiden koulutus- ja terveystaloudellisten saatavuuteen liittyvää kehitystä ja saavuttaa muut vuosittain kehitystavoitteet;
20. ilmaisee tukensa sellaiselle johdonmukaiselle kehityspolitiikalle, jolla edistetään elinolojen parantamista maahanmuuttajien alkuperäalueilla, jotta siirtolaisuuden syyt voidaan poistaa ja helpottaa maahanmuuttajien paluuta;
21. katsoo, että taloudelliseen siirtolaisuuteen liittyvän kokonaisvaltaisen eurooppalaisen lähestymistavan olisi suosittava siirtolaisuuden järjestäytyneitä muotoja ja erityisesti vahvistettava siirtolaisvirtojen hallintoihin liittyviä kahdenvälisiä sopimuksia alkuperämaiden kanssa; painottaa, että laillistamistoimet ovat tärkeitä pimeän työn torjumiseksi ja laittomien maahanmuuttajien yhteiskuntaan integroimiseksi ja heihin kohdistuvan riiston torjumiseksi, mutta niillä voi olla myös päinvastaisia vaikutuksia, jos ne antavat vääriä signaaleja potentiaalisille laittomille maahanmuuttajille;
22. haluaa tuoda esiin, että siirtolaisvirtojen hallintoihin liittyvien kahdenvälisten sopimusten tärkeimpiä etuja on, että niiden avulla on mahdollista taata turvallinen oikeudellinen asema siirtolaistyöntekijöille, joita pitäisi kohdella samoin kuin EU:n kansalaisia, etenkin kun on kyse tietyistä sosiaalisista ja taloudellisista oikeuksista;
23. korostaa myös, että siirtolaisvirtojen hallintoihin liittyvien kahdenvälisten sopimusten tekeminen alkuperämaiden kanssa mahdollistaa todellisen kumppanuuden yhteisissä pyrkimyksissä laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan, etenkin haavoittuvimpiin väestöryhmiin, lapsiin ja naisiin, kohdistuvan ihmiskaupan torjumisessa;
24. kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan yhteistä politiikkaa laittoman maahanmuuton, ihmiskaupan ja laittoman työvoiman käytön torjumiseksi yhteisten ponnistelujen ja tietojenvaihdon avulla ja luomalla yhteisen lähestymistavan niin laittoman työvoiman käytön estämiseksi kuin sitä käyttävien yritysten rankaisemiseksi;
25. toteaa, että sosiaalisten oikeuksien, kuten eläkeoikeuksien, siirtämistä ja tunnustamista koskevien sopimusten puute estää kolmansista maista peräisin olevia henkilöitä aloittamasta uutta elämää alkuperämaissaan ja kehottaa komissiota käsittelemään tätä kysymystä kolmansien maiden kanssa tehtäviä kumppanuussopimuksia koskevien neuvottelujen yhteydessä;
26. katsoo, että taloudelliseen siirtolaisuuteen liittyvässä kokonaisvaltaisessa eurooppalaisessa lähestymistavassa on lisäksi asetettava etusijalle aktiiviset toimet, jotka edistävät taloudellisten siirtolaisten sosiaalista ja kulttuurista kotoutumista vastaanottavaan maahan, ja samalla varjeltava kulttuurista monimuotoisuutta sekä otettava huomioon muuttoliikkeestä ja kotouttamisesta¹ annetussa komission vuosiraportissa esitetyt johtopäätökset;

¹ KOM(2004)0508, 16.7.2004.

27. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita viipymättä ratifioimaan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen siirtotyöläisten ja heidän perheidensä oikeuksista;
28. pitää myönteisinä toimia, joihin komissio on luvannut ryhtyä ja jotka koskevat laittoman maahanmuuton erityistä vaikutusta syrjäisimpiin alueisiin¹, jotka ovat maantieteellisen asemansa, pienen kokonsa ja syrjäisen sijaintinsa vuoksi erityisen haavoittuvia laittomille muuttoliikkeille;
29. pyytää, että kokonaisvaltaisen kansainvälisiä muuttoliikkeitä koskevan politiikan kehittämisessä otetaan huomioon siirtolaisnaisten erityistarpeet, koska siirtolaisista yli puolet on naisia; katsoo, että tasa-arvoulottuvuus on sisällytettävä selkeästi kaikkiin muuttoliikkeen vaiheisiin ja että naisiin on kohdistettava erityistä huomiota integraatiopolitiikassa;
30. katsoo, että siirtolaisuuspolitiikka on sisällytettävä EU:n sosiaali- ja talouspolitiikkaan, ja vaatii Euroopan komissiota käynnistämään EU-maissa aktiivisen tiedotuskampanjan, jossa korostuvat maahanmuuton myönteiset vaikutukset ja joka edistää muuttajien kotoutumista kohdemaihin;
31. yhtyy neuvoston Haagin ohjelmassa ilmaisemaan tiukkaan kaikenlaisen rasismien, juutalaisvastaisuuden ja muukalaisvihamielisyyden vastustamiseen ja kehottaa komissiota pitäytymään ehdotuksessaan Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen toimivallan laajentamisesta siten, että siitä tehdään ihmisoikeusvirasto.

¹ KOM(2004)0343, 26.5.2004, kohta 2.3.1 (tiedonanto syrjäisimpien alueiden tiiviimmistä kumppanuudesta) ja KOM(2004)0628, 29.9.2004 (ehdotus asetukseksi eurooppalaista naapurisuuden ja kumppanuuden välinettä koskevista yleisistä määräyksistä).

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Muuttoliike ja kotouttaminen sekä laillisen ja laittoman maahanmuuton kytkökset
Menettelynumero	2004/2137(INI)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	DEVE 28.10.2004
Tehostettu yhteistyö	ei
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Alain Hutchinson 6.10.2004
Valiokuntakäsittely	18.1.2005 21.2.2005
Ehdotukset hyväksytyt (pvä)	16.3.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 33 vastaan: 0 tyhjää: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alessandro Battilocchio, Margrietus van den Berg, Danutė Budreikaitė, Nirj Deva, Koenraad Dillen, Fernando Fernández Martín, Michael Gahler, Hélène Goudin, Jana Hybášková, Filip Andrzej Kaczmarek, Glenys Kinnock, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Ģirts Valdis Kristovskis, Maria Martens, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Luisa Morgantini, Józef Pinior, José Ribeiro e Castro, Toomas Savi, Pierre Schapira, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, María Elena Valenciano Martínez-Orozco et Jan Zahradil.
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Marie-Hélène Aubert, Ana Maria Gomes, Fiona Hall, Anne Van Lancker, Manolis Mavrommatis, Mario Mantovani et Gabriele Zimmer.
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Javier Moreno Sánchez